1857.
25. apríl. kirkjunnar á Eyjardalsá, og skal þá skipta andvirðinu eptir fyrirsögn biskups millli hinna fátækari kirkna í prófastsdæminu eða í amtinu, eða þá að biskup eptir kríngumstæðunum skipti þeim milli þeirra, án þess að uppboð fram fari, móti kvittun þess eða þeirra, sem við taka.

Þetta læt eg ekki hjá líða að skýra frá, til þóknanlegrar vitundar og frekari ráðstöfunar.

---

30. apríl. **10. Brèf dómsmálastjórnarinnar til stiptamtmannsins á Íslandi um ýmsar ráðstafanir til að útrýma fjárkláðanum[1].**

Í þóknanlegu brèfi 19. febrúar þ. á. hafið þèr, herra stiptamtmaður, skýrt ítarlegar frá fjárkláða þeim, sem upp er kominn í suður-umdæminu, og hafið þèr um leið sent tvær auglýsíngar[2], sem þèr, samkvæmt brèfi stjórnarráðsins, dagsettu 23.

---

1) Sama dag ritaði dómsmálastjórnin brèf líks efnis til amtmannanna í vestur- og norður-umdæmunum.

2) Auglýsíngar þær, sem hèr er um getið, eru svo hljóðandi:

I.

Þareð fjárkláði sá, sem kominn er upp hèr í landi, hefir því miður útbreiðzt svo mjög, að velferð alls landsins liggur við því, að honum sè útrýmt, hefi eg, eptir að hafa gjört þær ráðstafanir, sem eg áleit óumflýjanlegar til bráðabyrgða, skýrt löggæzlustjóranum frá málefninu, og hefir hann ráðfært sig við dýralækníngaráðið og fallizt á álit þess um málefnið yfirhöfuð, og þar næst skipað mèr að haga framkvæmdunum í þessu efni samkvæmt því.

Það hlýtur að vera ljóst hverjum einum, að ekki tjáir í sliku málefni, sem varðar velferð alls landsins, að láta sèrhverjum frjálst að fara eptir eigin hugþótta; því hljóta allir strengilega að fylgja reglum þeim, sem með þessu brèfi eru fyrirskipaðar, og varða afbrot gegn þeim sektum, eða eptir kríngumstæðunum meiri hegníngu.

Dýralæknir Teitur Finnbogason verður sendur til að ferðast um kríng í amtinu, til þess að leita allra þeirra meðala, sem reynast mætti hentug til að útrýma sýkinni, og ber öllum að hlýðnast

desember f. á., hafið láta prenta um meðferð á fénaði þeim, sem sjúkur er af fjárkláðanum. 1857. 30. apríl.

Jafnvel þó menn ekki af þessari stuttu skýrslu geti gjört

því, sem hann í þeim tilgángi fyrirskipar; vona eg þess fastlega, að einn og sérhverr eptir ýtrustu kröptum vili vera og muni verða honum hjálplegur til að framkvæma hinn vandasama starfa hans á fljótasta og auðveldasta hátt. Skal það vera skylda sýslumanna og hreppstjóra, ef á þarf að halda og þegar hann beiðist þess, að þvínga menn til að hlýðnast skipunum hans. Hið sama gildir og um skipanir þeirra manna, sem hann kýs sér til meðhjálpar; en til að kjósa slíka meðhjálpara hefir hann fullan myndugleika, og má enginn skorast undan þeirri kosníngu. Dýralæknirinn og meðhjálparar hans munu njóta þóknunar fyrir fyrirhöfn sína af jafnaðarsjóðnum; en fjáreigendur verða sjálfir að standa allan kostnað, sem leiðir af hirðíngu fjárins, lækníngu og meðölum þeim, sem brúkuð verða til lækníngs hinu sýkta sauðfé, eða því, sem grunað er um sýkingu.

En þar dýralæknirinn ekki getur á sama tíma eða strax sinnt þörfum allra, ber mönnum að fylgja reglum þeim, er hér skal greina, unz dýralæknirinn sjálfur í nærveru sinni hefir fyrirskipað þau meðöl, er við skal hafa.

Á tveimur eða þremur bæjum, þeim sem hentugast liggja í hverjum hreppi, skal gjöra láta tvö keröld, álnar há frá botni en 1½ álnar að þvermáli, til að baða hið sjúka fé, svo þau sé við hendina, ef dýralækni virðist að þeirra sé þörf.

Allar sjúkar sauðkindur, eða þær, sem grunaðar eru um sýkingu, skal halda í húsi og við gjöf, stranglega aðskildar frá hinu heilbrigða fé, og skal með þær fara á þann hátt, er nú skal segja:

Þar menn af reynslunni mega vera orðnir sannfærðir um, að sýkin verður því verri viðureignar, því lengur sem það er dregið að leita henni lækníngar, þá er það hverjum manni nauðsynlegt, að vera útbúinn með meðöl gegn henni strax sem hún sýnir sig, og eru hin helztu þessi:

1. Tak 8 parta af tjöru, 4 af bræddu smjöri og jafnmikið af pottösku, og blanda vel saman; eru þetta kláðasmyrsli.
2. Tak jafna parta af tjöru og grænsápu, og lát bráðna saman yfir eldi. Eður: tak jafna parta af tjöru og þráu (súru) smjöri, og lát bráðna sem áður er sagt. Hvortveggja þessara smyrsla nægja, ef kláðinn er ekki mjög magnaður; en sé hann það, má láta í smyrslin dupt af hvítri hnerrarót *(Nyserod)*, therebintín-olíu, eða hjartarhorns-olíu, og sé þá tekið

1857. 30. apríl. sèr skýra hugmynd um ástandið í þessu efni, og þar í henni heldur ekki er getið um ráðstafanir þær, sem yfirvöldin í hinum einstöku sýslum hafa gjört til þess að varna útbreiðslu fjárkláð-

---

af hnerrarótinni sem svari 2 eða mest 3 lóðum í hvert pund af smyrslunum, og einn peli af therebintín- eða hjartarhorns-olíunni sömuleiðis í hvert pund smyrslanna. Þar sem þessi meðöl eru ekki við hendina, má og við hafa

3. Saltpètur, annaðhvort í þvottalög eða smyrsli. Sè saltpètur hafður í þvottalög, eru tekin 1—2 lóð af honum í hverja mörk af vatni, og með þeim legi vættir kláðastaðirnir einusinni á dag, unz kláðinn batnar, og er þetta meðal hentugt við lömb, sem gefið er inni. Saltpètur-smyrsli eru þannig til búin, að eitt lóð af vel muldum saltpètri er blandað í liðugt ½ pund eða 20 lóð af grænsápu eða smjöri, og hrært vel saman.

Þar sem dýralæknir er við hendina og hefir umsjón með lækningunni, mundi *sublimat* í tóbaks- eða hnerrarótar-lög vera hið fljótasta meðal til að eyða kláðanum, einkum þar honum fylgir fellilús eða fjárlús; ekki má samt meira hafa af þessu meðali (sublimati) en 8—12 grön (byggkornsþyngsli) í hverja mörk af legi, hvort heldur það er tóbaks- eða hnerrarótar-lögur; en legir eða seyði þessi tilbúast á þenna hátt:

4. Tóbakslögur: tak einn part af tóbaki mót tíu af vatni, og lát hlaupa suðu á.
5. Hnerrarótarlögur: tak einn part af hvítri hnerrarót mót 20 pörtum af sjóðandi vatni, og lát sjóða niður ¼ part.

Þyki dýralækni ísjárvert að brúka *sublimat* sökum kulda, eður fáist það eigi, má í þess stað brúka koparvitríól, og er þá nóg, ef látin eru 2 lóð af koparvitríóli í hverjar 3 merkur lagarins. Slíka legi með sublimati eða koparvitríóli ætti að brúka ívið volga, og alls ekki meira af þeim en svo, að kláðinn þornaði undan, og mun það nægja að hella þeim í kláðastaðina svo að hreistrið blotni undir, þar kláðinn er. Eru þessir legir einkum vel fallnir meðan hinum almenna kláðalög ekki verður við komið vegna kuldans. Nú þó ætlandi sè, að framanskrifuð meðöl megi hrífa, ef rètt og með alúð er á haldið, skal þó hèr enn nefna eitt meðal, sem auðvelt er að veita sèr og líkist í verkunum sínum hjartarhorns-olíunni, en það er

6. Sót. Það má brúka í lög og smyrsli þannig: Tak jafna parta að vigt af sóti, grænsápu og therebintin-olíu, hrær það vel saman, og eru það góð kláðasmyrsli.

ans frá þeim tíma að þèr síðast skýrðuð frá þessu, þá er þó af henni að sjá, að kláðinn í einstöku hèruðum, einkum í Gullbríngu og Árness sýslum, hafi aukizt ekki alllítið, eins og hún líka ber 1857. 30. apríl.

Sótið má og brúka í þvottalegina, sem hèr á undan eru nefndir, einkum úr tóbaki og hnerrarót. Reynandi væri og að taka sortulýngslög, láta í hann sót og þvo úr þessum legi kláðann.

Þó nú framanskrifuð meðöl fyrst um sinn verði við höfð, er það þó álit þeirra, er til þekkja, að samt sem áður verði nauðsynlegt að baða allt sauðfè í vor er kemur, undireins og tíð og veðurátta leyfir, og ráða þá læknar til að viðhafa hinn svo nefnda walziska kláðalög, sem er þannig tilbúinn:

Tak 4 merkur af nýbrenndu kalki eða 12 merkur af mjölkalki, og hell þar á svo miklu af vatni, að það verði sem leðja eða þunnur grautur, lát í leðju þessa 3 merkur af pottösku og hell þar á svo miklu af kúahlandi, að þunnur grautur verði, því næst sè látið í löginn 6 merkur af hjartarhornsolíu og 3 merkur af hrátjöru, og nú þynnist allt með 100 mörkum af kúahlandi. Þegar búið er að hræra vel í þessu um hríð, þá skal það þynnt að nýju með 400 mörkum af vatni.

Þetta bað ætla menn nægilegt fyrir nokkur hundruð fjár, en margir ætla að baðið þurfi að brúka tvisvar eða þrisvar ef menn vilja vera óhultir, einkanlega ef fèð hefir orðið fyrir rigningum. Þess ber að gæta, að eigi komi lögur þessi í augu, eyru eða nasir skepnunum, og að helzt ber að velja sólskinsdaga til baðanna, svo að fèð þorni sem fyrst. Lög þenna má gjöra sterkari, en hèr er tiltekið, á þann hátt, að menn taka tvöfalt meira kalk og þar til 2–3 pund af brennisteini í hvert bað, og er þá líkindi til að sjaldnar þurfi að baða.

Þegar óskilakindur fyrir koma í fè þess manns, er lætur baða allt fè sitt, þá skal einnig baða þessar kindur með, og ber hreppstjórum og þeim er dýralæknir kýs til aðstoðar og umsjónar með lækningunum, að hafa gætur á, að þessu boði sè hlýdt.

Þær sauðkindur, sem eru svo yfirkomnar, að lækningartilraunir ekki vilja hrífa, ber að leggja frá.

Þegar að því kemur, að reka skal fè til afrèttar, verður þess vandlega að gæta, að engin skepna sè á fjall rekin frá þeim bæjum, hvar merki til sýkinnar hafa sèzt á hinum seinustu 14 dögum; og eins og þeir, sem gegn þessu banni leitast við að koma sýktu fè sínu til afrèttar, skulu sæta ákæru og hegníngu fyrir yfirtroðslu á þessu banni, þannig skulu sýslumenn og hreppstjórar hafa

1857. 30. apríl. með sèr, að dýralæknirinn hefir ekki getað gjört lækníngatilraunir, bæði sökum þess að veturinn var svo harður, og sökum þess að skortur var á þeim meðölum, sem á þurfti að halda.

---

strángt eptirlit á, að því verði hlýdt. Til að lètta umsjónina um þetta skal fjallrekstur, að því leyti sem kláðinn verður á þeim tíma læknaður svo, að hann geti átt sèr stað, framfara þannig, að ekki einstakir menn reki hverr fyrir sig, heldur heilir hreppar í sameiníngu, og að sýslumaður og hreppstjórar, með tilhjálp annara áreiðanlegra manna, geti rannsakað heilbrigðis-ástand afrèttarfjárins. Vona eg, að sèrhverr drenglundaður innbúi amts þessa að sjálfsdáðum og eptir ýtrasta megni aðstoði sýslumenn og hreppstjóra við þetta tækifæri. Afrèttarbændum ber að hafa stöðugt eptirlit á, hvort sýkin sýnir sig á fè því, sem þegar er til afrèttar komið, og skyldi svo vera, ber þeim tafarlaust að tjá það sýslumanni, sem þá hlýtur að prófa málið nákvæmar og fyrirskipa strax almennar gaungur, ef sýkin prófast að vera á afrèttinum, og má þá ekki öðrum leyfast afrètturinn, en þeim hjörðum, hvar sýkin ekki sýnir sig í næstu 14 daga.

Allar sauðkindur, sem á seinustu 14 dögum hafa verið saman við kláðafè, eða hvar menn ekki eru vissir um hið gagnstæða, álítast tortryggilegar.

Af fjárhúsum þeim, sem nú eru, skal rífa þakið að vori komanda, svíða og tjarga úr þeim viðu alla, hreinsa tóptirnar fyrir sóttnæmi með því að svæla þar brennisteini, en sè hann ekki fáanlegur sem þarf, má bera hey á gólfið og kveikja í, svo loginn standi upp jafnt veggjum. Tóptirnar sè því næst látnar standa opnar í sumar.

Með því sýkin er auðsjáanlega uppkomin af almennum orsökum, þá er nauðsyn á, að leggja alla alúð við hirðíngu fjárins, stunda að hafa rúmgóð og hrein fjárhús, og vanda sem bezt fóður það, er skepnunum er gefið. Það er eins nauðsynlegt, að halda skepnunum hreinum og baða þær í sjó eða saltvatni, þegar því verður við komið.

Þess er enn fremur getandi, að með því hætt er við að kláðanum geti slegið inn, ef hann er magnaður, þá er það ráðlegt að brúka innvortis meðöl meðfram við þær kindur, sem þýngst eru haldnar; eru þar til bezt hreinsandi meðöl (laxer-meðöl), og þau, sem verka á hörundið, t. a. m. brennisteinn, blóðberg, malurt, einiber og einiseyði, eða kalamus-rót. Þegar lamb-ær eru baðaðar, þá má eigi leyfa lömbum að sjúga þær fyrri en búið er að þvo júgrið í volgu vatni. Loksins ber að geta þess,

Um sama leyti bárust stjórnarráðinu nákvæmar skýrslur frá 1857.
báðum hinum amtmönnunum á Íslandi um ástandið í norður- 30. apríl.
og austur- og vestur-umdæminu, og bera þær með sèr, að hinn

að framanskrifuðum reglum ber strengilega að fylgja, ef að lækninga-tilraunirnar eiga að hafa þær verkanir, sem til er ætlazt, og mega menn ekki láta fyrirhöfn og ómak vaxa í augum sèr, þar sem jafnt er að ræða um velferð hvers einstaks manns, eins og um aðal-atvinnuveg alls landsins.

Íslands Stiptamthúsi, 13. Febr. 1857.

J. D. Trampe.

II.

Þarеð vel má svo til bera, að meðöl þau, sem nefnd og ráðlögð eru í hinni almennu reglugjörð um lækningu fjárkláðans, verði í ýmsum tilfellum ónóg, þá er nauðsyn á að menn þeir, sem dýralæknirinn tekur til aðstoðar við lækningar sýkinnar, öðlist þekkingu á öðrum meðölum, sem ekki hefir þótt óhætt að fá alþýðu í hendur, sökum þess, að meðferð þeirra krefur hina mestu varúð og samvizkusemi, ef ekki skal verða tjón af, en eru að öðru leyti rètt brúkuð óbrigðult meðal við fjárkláðanum. Hið helzta af þesskonar meðölum er:

Arsenik, og brúkast móti kláðanum með ýmsu móti;

1. Einn partur af *arsenik* tekst með 32 pörtum af ölediki og 16 af vatni, og er þetta soðið í leirpotti unz *arsenikið* er bráðnað, en þar næst er þessi lögur þynntur með tvöfalt svo miklu af vatni. Telst þá svo til, að í hverjum potti lagarins eru 2 kvintin af *arsenik*. Með þessum legi eru kláðastaðirnir þvegnir, unz kláðinn er horfinn.
2. 2 pund af *arsenik*, tekin með 20 pundum af *járnvictríóli*, og 188 mörkum af vatni, gefa lög, sem kláðafèð skal baða í að eins í 3 mínútur hverja skepnu, en aldrei meira en 5 mínútur mest. Þessi meðöl hafa verið brúkuð við 2000 kláðafjár, sem læknaðist að fullu.

Þetta svo nefnda *arsenik-járnbað* hefir líka verið brúkað við ær, sem komnar voru að burði, og læknast allt fè með því fljótt og vel; er ekki önnur lækningaaðferð talin fljótari nè ódýrri, og mætti henni sèrlega vel verða við komið þar, sem laugar eru í nánd, með því baðið er betra, ef það er volgt; en ekki skal hana við hafa, nema dýralæknir sè við staddur, eða hann hafi áður sýnt meðhjálpurum sínum hana, svo þeir séu henni kunnugir og til fullnustu æfðir í henni; er þess að gæta, að lögurinn hvorki má koma í augu nè eyru eða nasir skepnunni þegar hún er böðuð.

1857. 30. apríl. skæði fjárkláði, sem síðan í fyrra haust hefir geisað á Suðurlandi, ekki hefir náð að komast til Norðurlandsins, og að sýki sú, sem hefir látið sig í ljósi á einstöku stað í vestur-umdæminu, ekki hefir verið skæð eða illrar náttúru. Amtmaðurinn í vestur-umdæminu hefir einnig í bréfi 3. þ. m. skýrt frá því, að um leið og sýki sú á fénaði, sem hafði látið sig í ljósi á einstöku stað í vestur-umdæminu, einkum í Mýra og Hnappadals sýslu og í nokkrum hluta Snæfellsness og Dala sýslna, að mestu leyti væri horfin, hafi það borizt vestur, að fjárkláðinn hafi í Borgarfjarðar sýslu verið svo skæður og hættulegur, að á einstöku bæjum hafi drepizt annaðhvort allur sauðfénaður eða þá mestur hluti hans.

Báðir þessir embættismenn hafa auk þessa beðizt þess, að hið ýtrasta væri gjört til þess að verja samgaungum á afréttunum milli Suðurlandsins og Norður- og Vesturlands, og sèst það, að skrifazt hefir verið á við herra stiptamtmanninn um þetta efni. En amtmaður Havsteinn hefir þarhjá látið þá meiníngu í ljósi, að tilefni mundi vera til, að svo miklu leyti sýkin heldur áfram að geisa í suður-umdæminu, að gefa út tilskipun til bráðabyrgða, sem skipaði að skera niður allt kláðasjúkt fè.

Að sönnu álítur stjórnarráðið ísjárvert, einkum meðan menn enn þá ekki hafa vitneskju um árángur þann, sem læknínga-tilraunir dýralæknisins hafa haft, að taka til þess úrræðis sem amtmaðurinn í norður- og austur-umdæmunum hefir stúngið uppá, nefnilega að skera niður allt fè bæði kláðasjúkt og grunað, og það því heldur á þessum tíma ársins, þegar fè það, sem skorið væri, er lítils virði; með þessu væri einnig gengið lengra en tilskipun 12. maí 1772 leggur fyrir. Aptur á móti er það mjög áríðanda, að í tíma sè gjörðar hinar hagkvæmustu ráðstafanir til þess að varna útbreiðslu sýkinnar, og til að koma í veg fyrir að fè úr kláðasjúkum hèruðum nái að eiga samgaungur á afréttum við fè úr hèruðum þeim, hvar sýkin enn þá ekki hefir sýnt sig.

Hið bezta meðal til þessa álítur stjórnarráðið það, að í hèruðum þeim, hvar hinn skæði fjárkláði hefir látið sig í ljósi, sè mönnum algjörlega bannað að reka fè á fjall í sumar, en hverj-

um bónda skipað að hafa nákvæma gæzlu á fènaði sínum, svo hann geti ekki átt samgaungur við annað fè. Amtmaðurinn í vestur-umdæminu hefir þarhjá skipað fyrir, að setja skuli í sumar verði upp með Hvítá, til þess að koma í veg fyrir að kláðasjúkt fè úr Borgarfjarðar sýslu gæti komið í nánd við eða á afrèttir Mýra- og Hnappadals sýslu, og hefir hann beðizt þess, að kostnað þann, sem af þessu rís, og sem hann telur að verða muni hèrumbil 2000 rd., mætti fyrirfram greiða af eptirstöðvum þeim sem jafnaðarsjóður amtsins á hjá honum í geymslu, en það, sem á kynni að bresta, úr jarðabókarsjóðnum, móti endurgjaldi af amtsbúum eptir niðurjöfnuði. Nú þótt stjórnarráðið ekki vili hafa ámóti þessari ráðstöfun, ef amtsbúar álíta hana tryggjandi eða hagkvæma, eptir því sem þar hagar til, nè heldur á móti því, að kostnaður sá, sem þetta leiðir af sèr, verði til bráðabyrgða goldinn á þann hátt, sem amtmaður hefir stúngið uppá, verð eg samt sem áður að láta þá meiníngu í ljósi, að varla mun hægt, þrátt fyrir þesháttar verði, að varna samgaungum á hinum stærri afrèttum, einkum þeim sem Rángárvalla og Árness sýslur hafa í sameiníngu við Norðurland. 1857. 30. apríl.

Stjórnarráðið álítur nú hentugast, að allir amtmennirnir eigi fund með sèr á þessu vori, ef mögulegt væri áður en fè er rekið á fjall, til þess að allar hèr að lútandi spurníngar geti nákvæmlega orðið íhugaðar, og svo menn geti gjört hinar hagkvæmustu ráðstafanir sameiginlega fyrir öll umdæmin; en þar menn mega álíta að Reykjavík sè hentugastur staður til þessa fundar, einkum þareð þar er hægast að útvega nauðsynlegar skýrslur um ásigkomulag sýkinnar, og um árángurinn af lækníngatilraunum dýralæknisins og meðhjálpara hans, hefir stjórnarráðið í dag ritað amtmönnunum í hinum umdæmunum, og skipað þeim sem fyrst verður að fara til þessa fundar. Skyldi að öðru leyti tíminn ekki leyfa, að fundur þessi eigi sèr stað áður en vant er að reka fè á afrètti, mun rèttast að amtmaður til bráðabyrgða banni innbúum í hèruðum þeim, hvar sýkin kynni að hafa látið á sèr bera, að reka geldfè á afrètti fyr en nefndur fundur hafi ákvarðað um þetta efni.

Ef að öðru leyti raun mætti á verða, að gild ástæða sè

1857. 30. apríl. til að óttast fyrir að reglur þær, sem þegar eru gefnar, verði ónógar til að útrýma sýkinni, vill dómsmálastjórnin hafa falið amtmönnunum í sameiningu að semja frumvarp um hinar ítarlegri ráðstafanir, sem þörf er á til að hnekkja sýkinni, og mun þá sérílagi verða að yfirvega, hvort og að hve miklu leyti niðurskurður á hinu sýkta fé skuli eiga sér stað, sem og það atriði, hvernig kostnað þann, er af öllum hér að lútandi ráðstöfunum leiðir, ber að endurgjalda, og skal umgetið frumvarp af konúngsfulltrúa leggja fyrir alþíngið á komanda sumri, getur það þá, ef alþíng fellst á það og sérleg nauðsyn virðist til bera, samkvæmt tillögum alþíngis öðlazt gildi sem bráðabyrgðarlög, unz allrahæst staðfestíng konúngs getur orðið því útveguð.

Loks verð eg að geta þess, að stjórnarráðið hefir tekið til yfirvegunar, hvort ekki ætti að senda einn eða fleiri dýralækna héðan, til að lækna sýkina; en þareð yfirvöldin á Íslandi ekki hafa beiðzt þessa, og þareð sýkin nú sem stendur einúngis á sér stað í einstöku héruðum í suður-umdæminu, en dýralækni þeim, sem þar er, er skipað að taka sér meðhjálpara og gjöra lækníngatilraunir, og þar stjórnin, eins og áður er áminnzt, ekki hefir vitneskju um þann árángur, sem tilraunir þessar kynni að hafa haft, hefir verið álitið réttast ekki að gjöra nokkuð í því efni, fyr en menn fá frekari skýrslur og uppástúngur.

---

9. maí. **11. Brèf dómsmálastjórnarinnar til stiptamtmannsins og amtmannanna á Íslandi um að rita hafskip þau, sem eiga heima á Íslandi, í skipaskrár.**

Þareð skip þau, sem eiga heima á Íslandi, ekki eru rituð í skipaskrá, og þareð þessu ekki heldur að líkindum enn sem stendur verður komið við þar á landi svo vel fari, þá hefir aðaltollstjórnin vakið máls á því og dómsmálastjórnin tekið til yfirvegunar, hvernig hafa mætti tilsjón með því, að ekki sé látið hjá líða að borga gjald það, sem skipað er í 48. gr. tilskipunar 1. maí 1838 að gjalda skuli inn í ríkissjóðinn af skip-